[illegible] 1963 · [illegible] · [illegible] NAM 4 OCTOBRE 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur. [illegible] Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-DUY-TỐN
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-[illegible]

Adresse télégraphique
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants

Còn bàn thêm về những thư-từ viết bằng quốc-ngữ

(DƯ-LUẬN)

Từ khi chúng tôi có cái bài nói về những thư từ viết bằng quốc-ngữ, đăng trong báo ngày 20 và 24 tháng vừa rồi mà thành thử ở ngoài sinh ra vô số những câu dư-luận, hoặc cả sự hành vi đã như các âm-hưởng từ mọi nơi đưa lại.

Phần nhiều người cùng nhận rằng: thư từ đã viết bằng quốc-ngữ thì tất phải một màu quốc-ngữ tự đầu cho chí cuối, tự trong ra đến ngoài, một cái lẽ đương nhiên; nguyên-chất bao giờ cũng đáng trọng hơn là các chất pha lẫn, pha lộn. — Có người nhà quê chỉ biết quốc-ngữ, viết cái thư quốc-ngữ xong, không cần phải đem phong bì đi nhờ ai đề hộ: đỡ phiền đến người, đỡ nhọc thân mình, chính tay mình đã viết đủ mọi chữ trên phong thư không sợ nỗi sai lầm. — Có người chính mắt chúng tôi thấy đề dở trên phong bì được mấy chữ Mon.... rồi lại chép miệng đánh xé đi, mà đề cái phong-bì khác, chữ *Ông* viết thực rõ ràng, trên đầu độ mũ rất ngay ngắn, chỉnh tề: quốc ngữ bây giờ tưởng đã có chút quyền thế mạnh nha rồi đây. — Hoặc có người, tuy bút đã viết trọn vẹn chữ *Ông* xong rồi, mà trí còn ngần ngại như không muốn; viết cho bậc dưới không đáng trọng, mà đề *Ông*, thì kính như quá lắm, phá mất cái trật-tự tôn ti, còn viết cho bề trên đáng kính đáng nể đến mười phần, mà cũng đề là *Ông* và nhất là dưới mà lại gọi cái tên tục người ta ra, thì tưởng chừng xách mé, có ý khinh nhờn không thuận cảnh (1). Đối với ai do dự như thế, chúng tôi xin đáp rằng: khinh trọng không ở như một cái chữ *ông* ngoài phong bì, nhất ở cái thời đại muôn bằng đẳng này, cái tên người việc chi mà giấu diếm, cái tên ấy sở dĩ đặt ra là chỉ để gọi nhau, chớ nào có phải để kiêng, để tránh như mũi tên, hòn đạn vậy. — Có người thì lại phàn nàn lắm khi không biết hạ bút đặt cái danh-hiệu và câu kính-ngữ như thế nào cho xuôi tai, hợp lẽ. Phân vân khó thực! Nhưng cái ấy là tùy cảnh tùy người, tùy lúc mà thay đổi, không ai bàn cho xiết được. Dễ thường chỉ có cái tâm mình, ý mình và cái học quốc-ngữ cho thông mới gỡ ra mành mối. Cái tình không thân thiết quá thì sao lại nảy ra *mình mình* với *tôi tôi*? Cái ý không trân trọng quá thì sao lại những *bẩm báo, thưa trình*, với *cúi lạy, trăm lạy, nghìn lạy, vạn vạn lạy*? Quốc ngữ học chẳng thông, thì sao lại gọi bè bạn là *anh em* như anh em ruột thịt một nhà, hay còn gọi là *qui-hữu* nghĩa dịch thực tương đương với hai chữ *cher ami*? Quốc-ngữ có học, mà Hán tự không hay, thì có đâu lại xui ra: *tôn ông, đại huynh, tiên sinh, các hạ, kính bút, kính thư, bái thư, tái bái*? . . . Cứu xét qua như thế và chịu khó tìm tòi, hỏi han, thì mấy người lại còn kêu là khó tìm cho ra những tiếng chỉ danh hiệu, những câu dẫn kính-ngữ? — Một vài ông vào bực túc nho, thấy bàn đến thư từ quốc-ngữ thì có ý muốn làm một quyển Giang-hồ xích-độc cho thiên-hạ dùng. Còn cái gì đáng mong mỏi cho bằng nữa. Xin các ông định chí ra tay mà làm giúp. Các ông làm tất các ông đã có sưu tầm những tiếng bàn xét cho chính xác mà các ông lại xếp đặt theo lối tối tân cho hợp thời, thì cái công việc của các ông đỡ cho thiên hạ không phải là nhỏ vậy. Chúng tôi còn dám so sánh: ông nào làm được một quyển Xích-độc cho chu toàn, ông ấy đáng tôn kính [illegible] hơn là cụ Thọ-Mai, cụ Chu-Văn-Công nghe như đã sắp tới ngày nhàn quẩn sao chẳng mà xếp bỏ xó rồi. — Nhưng đợi đến khi dân Nam có bản một quyển Xích-độc Nam thực được việc, bà con ta ai biết rõ điều gì can thiệp đến những thư từ quốc-ngữ, thì ta cũng nên giãi bày qua đây gọi là góp một viên đá vào cái nhà công vậy.

Về phần chúng tôi, cũng còn một vài điều muốn bàn thêm để bổ khuyết vào cái bài đăng trong báo hôm nọ.

Cái thói người Nam ta, danh phận thường lấn mất danh-hiệu, nghĩa là cái chức nghiệp mình làm nó nuốt hẳn mất cái tên tục của mình đi. Người ta không dám gọi ông, — mà chính ông cũng không muốn thế — là ông Kèo, ông Cột, ông Đại, ông Tiểu, ông Trung, ông Tín, nhưng người ta tôn gọi ông những là ông Thông, ông Giáo, ông Đốc, ông Thám, hay quan Huyện, quan Phủ, quan Tuần, quan Án, tưởng mới nên lịch-sự. Vậy ngoài phong bì nếu đề ngay là quan Huyện Mỗ, ông Giáo Mỗ, cái chức nghiệp đi trước, cái danh hiệu theo sau, tưởng cũng là được. Nhưng muốn cho tinh tường hơn, ta cứ nên để cái tên riêng hẳn một dòng trên, rồi dòng dưới mới nói rõ cái chức nghiệp: làm ruộng, cai thợ, bán buôn, chủ nhà, thông ngôn, giáo học, tri-huyện, tuần-phủ... vân vân. — Hoặc khi thư gửi cho một hiệu hay một công-ty nào, ta đề ngay là *Hiệu* Mỗ, *Công-ty* Mỗ tưởng người chạy thư cũng đem thư đến cho tận Hiệu hay Công-ty ấy được.

Trên đầu cái phong bì, nếu người gửi thư muốn viết tên, nghề nghiệp chỗ ở của mình, thì cứ viết cho đủ, rồi dưới thêm hai chữ: *gửi thư*. Hay cứ theo, trên viết ba chữ *người gửi thư*, chấm hai cái, rồi mới viết tên. nghề nghiệp và chỗ ở cũng được.

Trên những phong thư gửi trong nội hạt các thành phố, thường thường người ta không đề là Hà-nội, Hải phòng, Nam-định mà viết tắt là E. V. là hai nét đầu của hai chữ En Ville. En Ville nghĩa là *trong thành-phố*. Vậy nếu ta không dùng hai chữ E. V. mà viết chữ T. T. P. tưởng sau quen đi rồi ai cũng hiểu được. E. V. hay T. T. P. cũng là hai cái lối viết tắt ước định với nhau mà thôi.

Cuối trang bên này lật sang trang bên kia, có người hay viết bốn chữ *T. S. V. P.* đủ cả chữ là *Tournez s'il vous plaît* và nghĩa là: *xin giở sang bên kia*. Vậy nếu ta không viết T. S. V. P. thì ta viết *x. g. s. b. k.* theo nghĩa: xin giở sang bên kia, hay viết là: *x. g. t. b.* xin giở trang bên, tưởng cũng chẳng ai cãi là bất thông.....

Kể những cái tiểu tiết tìm ra còn có nữa. Nhưng thôi. Miễn là cái đại cương là cái: *Thư từ đã viết bằng quốc-ngữ nếu giữ cho toàn vẹn tính quốc-ngữ tự đầu cho chí cuối, tự trong ra đến ngoài*, [illegible] và thực hành cho cả, thì thư từ quốc-ngữ cũng là được ơn nhờ quốc-ngữ lắm vậy.

N. Ô. N.

(1) Bởi vậy có người viết Họ trước, rồi mới đề tên sau và kèm thêm mấy chữ đại-nhân hay tôn-ông và mỹ-tự nữa. Thí dụ: *Nguyễn tôn ông mỹ tự Nhân*. Thực có phần trang-nhã, nhưng tưởng cũng là rườm rà một đôi chút.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 3 Octobre 1923

Tại cuộc đế-quốc hội-nghị của nước Anh

Ngày hôm thứ hai cuộc đế-quốc hội-nghị nước Anh đã hội-nghị ở Londres.

M. Baldwin có trình bày về cái hiện tình đại-cương. Ông có nói:

« Ngày nay người Đức bãi việc đề kháng đi thụ ta lại bắt đầu một cái thời kỳ mới vậy. Mấy hôm trước đây, khi tôi gặp quan thủ-tướng nước Pháp, thì lúc bấy giờ cũng biết rằng chỉ sớm tối là nước Đức phải bãi sự đề-kháng mà thôi. Hiện nay tôi không biết thế-sự sẽ xoay cố ra làm sao, nhưng có một việc này là hiển-nhiên, là các nước Đồng-minh có đồng lao cộng tác với nhau, thì mới có thể giải quyết được các nỗi khó khăn của Âu-châu. »

Nước Pháp với nước Đan-mạch

Trong khi quan Thương-mại bộ thượng-thư nước Pháp M. Dior lưu lại thành Copenhague, chánh-phủ và nhân dân Đan-mạch biểu-tình thân ái với nước Pháp.

Nước Đức đối với cái vấn đề bồi khoản

Báo *Presse* có nói: Các nghị-định nói về việc cấm nộp sản-vật cho nước Pháp và nước Bỉ, mà chánh-phủ nước Đức bãi đi ngày thứ bảy mới rồi, chỉ nói về các sản vật của nước Đức phải cấp cho các tư-gia bị tổn hại về sự tàn phá của người Đức mà thôi, chứ không có nói đến các sản vật của chánh-phủ nước Đức phải nộp cho các chánh-phủ khác. Nhưng nếu nước Đức không nộp thì ai phải nộp tài-sản. Mà nếu chánh-phủ nước Đức không nộp, thì bãi sự cấm ấy cũng là một việc vô ích mà thôi.

Việc đất Rhénanie

Các quan trú binh có lại-cáo cho các báo một bài cải chính lại những tin người Đức đồn sai về việc xảy ra ở Dusseldorf mới rồi.

Số người đến dự cuộc biểu tình ấy có tới 30.000. Xem như trong số ấy đàn bà con trẻ cũng nhiều, thì biết rằng số người đến dự cuộc ấy rất là hòa-bình. Các quan nước Pháp có hạ lệnh rằng hễ có xảy ra sự đánh lộn hoặc cướp bóc, thì lính tuần-cảnh mới được can thiệp đến. Ấy thế mà đến lúc 15 giờ 45 phút, trong khi những người về đảng biệt lập đương diễn thuyết, không biết vì có gì không tỏ, một đội lính cảnh-sát ở trong trại kéo ra bắn súng vào chúng mà không có báo trước cho ai biết cả. Hồi 16 giờ 30 ở nhà ga lại xảy ra một việc khác nữa. Lính cảnh-sát vô cớ lại bắn súng vào một bọn người Đức đương đứng đợi xe hỏa.

Lính Pháp thấy thế phải can thiệp vào để duy-trì trật tự. Quân lính dẫn lính cảnh-sát về trại và tước [illegible] khí giới của họ.

Có tin rằng Gruizner bị trục xuất cảnh ngoại hạt sông Rhur, có gửi giấy khuyên người Đức dùng hết cách mà phá các cuộc biểu tình về việc biệt lập.

Trong tờ tư cáo ấy lại có nói rằng trong buổi hôm ấy, có bảy người Đức chết, 71 người bị thương nặng; 100 người bị thương nhẹ, 3 người lính cảnh sát bị hại.

Về việc ấy, các quan trú binh có tống giam ba viên thượng quan, và 13 viên quan võ nước Đức. Ba trăm người [illegible] nước Đức bị tước khí giới và bị giam trong trại, quân lính nước Pháp phải bảo-hộ cho để phòng giữ nhân-dân ở ngoài.

Các quan trú-binh lại bảo cho các quan nước Đức biết rằng ngạch lính tuần cảnh nước Đức từ nay bãi đi.

Các quan Đồng-minh bắt sức tước khí giới của hai bên, chứ không thiên vị với bên nào cả.

Tin Trung-hoa

Ngày 24 Septembre 1923

Khâm-châu và Liêm-châu lại sẽ có binh-họa

Lâm-thụ Ngụy và Hoàng-minh-Đường đã bị lệnh đánh Khâm-châu Liêm-châu.

Việc đại-tuyển lại chưa thành

Việc đại tuyển (bầu Thống-lĩnh) đã khai hội lần nữa, vì số người bầu cử không đủ, lại tan mất cả không có kết quả gì.

Dân-đảng Thượng-hải đối với Lê-nguyên-Hồng

Dân-đảng ở Thượng-hải hội nghị họp nhau bàn cách đối với Lê-nguyên-Hồng giữ cái thái-độ lạng lẽ ngoại nhiễu.

Ngô-bội-Phu quyết cứu Hồ-nam

Ngô-bội-Phu triệu tập quân-đoàn, quyết đi cứu Tương-hồ.

Ngô-bội-Phu với Tào-Côn

Ngô-bội-Phu đánh giây thép đi các tỉnh, không chịu nhận rằng mình khuyên Tào-Côn về Bắc-kinh, tin đồn ấy là do các nhà báo đặt điều ra.

Trường sa đón Đàm-diên-Khải

Các dân-đoàn ở Trường-sa sai người đón Đàm-diên-Khải, Triệu-hằng-Địch ở Lễ lăng đánh giây thép cầu cứu với với Tiêu-diệu-Nam có nói rằng mấy năm nay vì Ngạc-chiêu giữ Tương-hồ, cũng có một chút công-lao.

Ngoại giao bộ muốn ngăn trở Lê-nguyên-Hồng về phía Nam

Ngoại-giao bộ đánh giây thép cho các sở Bưu-chánh hễ Lê đánh giây thép đi đâu thì nhất thiết bỏ.

Lê-nguyên-Hồng đến Thượng-hải

Tề-nhiếp-Nguyên đánh giây thép về Nam-kinh nói rằng Lê-nguyên-Hồng đột nhiên đến Thượng-hải, xin trù tính việc tiếp đãi thế nào.

Cái ngòi lửa chiến-tranh ở TỈNH HỒ-NAM NƯỚC TÀU BÂY GIỜ

Cuộc sống mái trong hai người Đàm-diên-Khải với Triệu hằng-Dịch

Đàm-diên-Khải từ khi thất cước ở Hồ-nam, sẵn tích lự tiềm tâm, rình có cái thời-cơ khôi phục. Gần đây nhận chức kiến-thiết bộ trưởng ở Đại-nguyên-soái-phủ Quảng-đông, mưu với Tôn-Văn đem Hồ-nam sáp nhập miền nam để làm nơi căn-cứ cho phái Quảng-đông hoạt-động ra mặt Trường-giang được, ngày trung tuần tháng bảy, nhân xảy ra có việc Thái-thành-Huân đòi quân lương không được, kháng mệnh với chính-phủ Bắc-kinh, quân đội Thái lúc ấy đóng ở phía tây tỉnh Hồ-nam, Đàm biết cơ hội tới nơi, liền xin với Tôn đặt bảng hai dinh quân của Chu-hồ-đầu thống-lĩnh về Hồ-nam hoạt động; ngày 27 tháng bảy Đàm về đến Lạc-xương, hôm sau kéo thẳng đến Nghi-chương liền tính chuyển vào Lâm-châu; lúc ấy Ương-[illegible] là đoàn-trưởng đóng ở Lâm-châu điện về tỉnh xin bảo phương-pháp xử-trí, tin ấy chấn-động cả Trường-sa (tỉnh-lỵ Hồ-nam) [illegible] hợp và các đại-biểu công-dân đều biểu tình phản đối, ngày 5 tháng tám sắp hàng đi phố, đem những mảnh giấy bạc của Đàm ở Hồ-nam là a phát trước gán thành cái vạn-dân-áo để bêu riếu Đàm, kéo nhau tới dinh tỉnh-trưởng Triệu hằng Dịch tuyên-bố tính hiến là cái lợi khí giữ Hồ-nam, a mưu phá hoại thì cả tỉnh nhận là công địch: một câu tuyên bố đó đã không khác họ một cái thảo phạt lệnh đối với Đàm rồi; Đàm vì thế không dám vào thẳng Lâm-châu nhân có Ngô-kiếm-Học, Tạ-quốc-Quang là hai tướng thủ-sứ trong tỉnh Hồ-nam trước vâng lệnh Triệu đi phòng ngữ quân Thái-thành-Huân, có ý phản đối Triệu dùng binh lực trị Thái, đóng quân ở Tương-hương không chịu đi, Triệu sai Tống hạc-Canh và Lê-dịch Bình kéo quân tới Tương-hương khuyên Ngô, Tạ và phòng địa cũ, không nghe lời, Lỗ đến Tương-[illegible] (phía nam tỉnh Hồ-nam) lại cùng vào hùa với Ngô Tạ, đồng ý giúp Thái mà cự lại Triệu. Đàm thừa cơ âm thông tin tức với bọn đó, nhân có bộ tướng của Tạ là Thành-quang Điện đóng quân ở Quế-dương chuyển tới Hành-châu, lấy Hành huyện làm nơi căn cứ, nhận chức thảo-tặc-quân tổng-tư lệnh kiêm tỉnh trưởng Hồ-nam nên chính-phủ Quảng-đông, phái quân đội từ Bảo-khánh tràn sang cả Nguyên-lăng-Thời-châu để tiến rồm Trường-sa; Triệu tuy được tỉnh hội Hồ-nam ủng đái, nhưng phần nhiều quân đội Hồ-nam thì trước kia thuộc quyền thống lĩnh của Thái cả, nên quân thế không mạnh, không đủ sức chống cự với Đàm, đành phải bỏ Trường-sa mà đi. Hiện thời Ngô-bội Phu thấy Triệu thất cước ở Hồ-nam, Đàm lại chiếm được bản tỉnh Tương, sắp hoạt-động ra mặt Trường-giang, có ý lấy làm lo ngại, đã phái Trần-gia-Mô thêm binh ở Công an Thạch-thủ để giữ một giải Bồ, Thông, phái Tiêu-quốc-An kéo quân từ Bình-hương Lễ-lăng dự bị vào phía đông tỉnh Hồ nam mà tập trung đại đội ở Vũ-xương, lo tiến chiếm Nhạc-châu để lấy đường thu phục Trường-sa. Tỉnh Tương là một nơi yếu-điểm Nam Bắc tất tranh, chưa biết Đàm có đủ sức mà giữ vững Trường-sa được không vậy.

T.

MẤY TIN VỀ CÁI THIÊN-TAI Ở NHẬT-BẢN

Bộ lĩnh-sự Nhật-bản ở Haiphong có tiếp được tin-tức sau này:

Số người bị hại ở thành Tokio cùng ở các quận Kannagawa, Shizuoka, Chiba, và Saitama cộng như sau này:

Người chết:	103.000
Người bị thương:	125.000
Người mất tích:	235.000.

Số nhà bị đổ, hoặc bị cháy cộng là 534.000. Số tổn hại đáng giá vào khoảng 7 hay 8 nghìn triệu có người tính vào 10 nghìn triệu.

Dân số ở Tokio còn có 1.430.000 người. Hiện nay đã yên-ổn. Dân tị-nạn đã về chỗ nhà cũ, dựng lều lên mà ở tạm. Số lều dựng lên như thế đã được 32.000 cái, và số người tạm trú ở đó được là 168.000. Nhiều người đã đặt cửa hàng buôn bán.

Trong số người bị-nạn ở thành Yokohama, hiện nay có 62.000 người về ở nhà cũ mà không bị hư hỏng. 53.000 người ở nhờ nhà bà con thân thích; 3000 người ở các chỗ nhà công của thành-phố; 40.000 người ở nhà lều, hoặc tại các trường học.

Người Âu-Mỹ chở về Yokohama mỗi ngày một nhiều. Hiện nay cộng tới 130 người.

[illegible] tự-điển Việt-Nam

Mấy tiếng riêng ở vùng Phú-thọ

Tôi ở vùng Phú-thọ có nhặt được ít tiếng trên này nói khác dưới đường xuôi, vậy viết về đăng báo:

Tiếng ở Phú-thọ		*Tiếng ở hạ-du*
Cái đường	=	Cái thang,
Bằng nồi		Bắc [illegible]
Xoi cơm		Xới cơm,
Mọ bả		Cụ,
Cái loa		Bầu chỉ véo,
Thế đấy chốn		Chắc thế, chắc vậy
Khảm đỏ		Lai đỏ,
Bà		Bác gái,
Bầm		Mẹ,
Hôm xưa		Hôm kia,
Cá gáy		Cá chép,
Con đòng		Con [illegible],

Sơn-Phương, Nguyễn-huy-Quân.

Chuyện kỳ khôi

Hão

Ông Cửu đương cầm tờ nhật-trình đặt phịch xuống bàn, nói:

— Thôi thế là hão!

Bà Cửu hỏi:

— Cái gì mà hão? Hay lại ngấp nghé đám nào, mà hỏng đấy.

— Không! Tay này đã ngấp nghé món nào, lại còn hỏng được. Đây nói chuyện bàu-cử kia mà.

— Thầy em muốn ra đó hay sao?

— Không, ra làm gì. Ngồi yên không sao, chứ ra rồi họ lại bới chuyện nọ chuyện kia của mình ra, tôi gì mà dại. Danh giá chưa thấy đâu, hãy thấy ê mặt đã.

— Thế thì việc gì mà hão?

— Hão là mọi khóa bàu cử họ xô nhau ra, chứ khóa này mãi đến hôm nay mới có hai vị thì còn mong gì nữa.

— Thầy em nói tôi chẳng hiểu ra sao cả.

— Mẹ mày thực thà quá. Mọi khóa nhiều người ra, có phải mình là người đi bầu cũng ăn thua không. Mẹ mày có nhớ năm nào nhà được nào sách, nào chè, nào... nữa đấy không. Năm nay hão quá! hão quá!

— Này tôi bảo này, người ta cho gì, tôi để thầy tùy ý, chứ ai mời đi hát, thì không được đi đâu đấy, tôi bảo trước.

Nhà quê

Tin sau cùng

Bordeaux ngày 4 Octobre 1923

Tòa Hội-nghị nước Đức

Tòa Hội-nghị Stresemann nghe chừng nguy ngập lắm

M. Braumer, thượng-thư bộ Kinh-tế từ chức.

Có 18 M. Ilferding, thượng-thư bộ Tài-chính cũng từ chức.

Cái vấn-đề bồi khoản

Các báo phản-đối nói rằng việc đề-kháng bề ngoài bắt đầu một tuần lễ nay, mà hãy nay tòa Hội-nghị Stresemann chưa thi-thố được việc gì cả.

Cuộc thi thơ

Của Nasô-thị-Quyên nữ-sĩ

Thơ thi

DCCCLXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu gọi là vân-miếu đủ chung.
Bạch mã thành xưa thần đã vắng,
Tô-vương đền cũ thánh còn sùng.
Rêu phong bia cổ lờ mờ đá,
Tuyết điểm rừng nho lác đác thông.
Vì đạo trọng, nên vì miếu trọng.
Cung trùng thêm vẻ cảnh Tô Nùng.

Nguyễn-văn-Đàm
Trường Gia-lộc, Hải dương

DCCCLXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Này miếu chi đây có nhớ không ?
Cửa Khổng sân Trình xưng tuyệt nhuốm.
Bảng vàng bia đá giữ trăng lồng,
Công danh đẩm mọ còn mơ tưởng.
Phong-hóa ngày nay mới lạ lùng.
Tự Lý tới nay tang bỉ mấy,
Còn bầu bồn nhớ đến thiên-công.

Vũ-đương-Phát
Tại nhà in Thực-nghiệp dân-báo Hanoi

DCCCLXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Khổng-miếu hương bay ngát chị Nùng.
Nho-đạo thịnh-hành bên cõi Bắc,
Sĩ-vương truyền giáo khắp phương Đông.
Hiếu-trung đường bực dòng thi lễ,
Khoa-bảng thơm danh tiếng Lạc-hồng.
Việc-triết còn in bia đá vững,
Ngửa xem công đức tựa non sông.

Nguyễn-bảo-Hưng
174, Rue du Coton, Hanoi

DCCCLXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tôn-miếu đây còn dấu cổ-phong,
Bút pháp đi-truyền mầu đạo Khổng.
Văn-chương tô-điểm cảnh xuân Nùng.
Vững nền luân-lý Trung Nam Bắc,
Trọ đá khoa-danh với núi sông.
Chính đấy người đây đương sướng-vọng.
Thắp hương đề-vịnh khắc tâm-trung.

DCCCLXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Danh tích là đây, đồng lại trông.
Cây rợp hai hàng bia giáp bảng.
Tường quanh bốn mặt ấng văn-phong.
Rõ nêu cầm tú gần sông Nhị,
Mãn về xuân-thu giáp nội Nùng.
Ngẫm cảnh lại càng thêm mến cảnh,
Cho hay thi-sĩ vịnh còn đông.

Nguyễn mạnh Chực
6, Ruelle Nem-ngư, Hanoi

DCCCLXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cổ Giám đài sắc vượng khí xung.
Phẳng-phất hạnh đàn trên bến Tứ,
Ngưỡng trông khuê-các giải non Nùng,
Văn-phong nêu dựng bên trời Bắc,
Vũ-hóa cờ bay rợp Á-đông.
Học-giới theo thời tuy biến cải,
Mà đây hương khói vẫn thờ chung.

Trần-vinh Nam
Làng Bạch mai, Hà đông

DCCCLXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Hỏi khách làng nho có nhớ không ?
Mấy nhận cung tường nền nếp cũ,
Một phương hương khói khắp lòng chung.
Treo gương nhật nguyệt thiên thu Á
Dựng cột cương thường nhất-Nhị Nùng.
Trải Lý, Trần, Lê bao thế kỷ,
Đến nay đạo thống vẫn tôn sùng.

Vũ-xuân-Truyền
54, Rue du Chanvre, Hanoi

DCCCLXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Đạo Không xưa nay vẫn nổi dòng.
Sân hạnh vang lừng trong các phương.
Rừng nho ghi tạc đuốc sáu rỡng.
Nây bia liệt-sĩ rêu in biếc,
Nọ các khuê-văn nét điểm hồng.
Lễ Lý gây dàng nền miếu kỷ,
Làm gương thiên cổ để soi chung.

Phạm-văn-Thái
Ecole Trương-minh-Sanh, Hanoi

DCCCLXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khổng-miếu ngày nga một cõi đông.
Cây cỏ u âm nhuần thánh đạo.
Tường bia ghi tạc dấu nho-phong.
Ang văn tô-điểm dòng sông Nhị,
Nền đức xây nên ngọn núi Nùng,
Dù bể bao phen phong-hóa cũ,
Lưu-truyền thiên-cổ với non sông.

Quách-văn Nghĩa
7, Rue des Caisses, Hanoi

DCCCLXXXVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Dấu bể bao phen đọc vẫn sùng,
Dạng cột cương-thường nền nếp Bắc,
Mở đường danh-giáo đất trời Đông.
Gác Khuê khói tỏa non Nùng biếc,
Nguồn Tứ dòng trôi bến Nhị trong.
Miếu vũ tôn-nghiêm tờ Lý trước,
Bề đời sau được vững trông mong.

Vũ xuân-Trọng
34, Phố hàng Cát, Hanoi

DCCCLXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cổ-miếu riêng nơi cảnh lạ thường.
Bốn mặt cung tường nền Khổng-Mạnh.
Hai hàng bia bảng giới Tiền Rồng.
Suốt vẫn dấu sĩ còn ghi đó,
Hồn nước ngày nay có phải không ?
Lòa đỉnh non Nùng trông bến Nhị.
Ang xuân vo vọng gọc trời đông.

Phạm văn-Uyên
Làng Đại-gia Hà-đông

DCCCXC

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Cổ-miếu đây tờ Lý phải không ?
Rạng vẻ cung tường nền-nếp Khổng ?
Nức danh bia bảng chốn non Nùng,
Trải bao thế kỷ người muôn thuở,
Đủ bốn triều ơn cảnh một vùng.
Cây cỏ mơ màng hồn nước cũ,
Nhị, Nùng còn đấu lửa hương chung.

Đỗ-thúc-Vịnh
Làng Đại-gia, Hà đông

DCCCXCI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long.
Văn-miếu ngày nga thế địa hùng,
Ngọn núi Nùng trông nhỏ phía Bắc,
Giải sông Tô học giữ miền Đông.
Lâu khuê vua Lý tô nêu giềm,
Bia giáp nhà Lê dựng vững đồng.
Khánh ngọc cung tường hồn vẫn vẳng.
Lâu dài đông Nhị lớp nho phong.

Trương-đi-Liên
76, Phố Thuốc bắc, Hanoi

DCCCXCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải mấy tang-thương vẫn Nhị-Nùng
Trên gác Khuê-văn hương khói tỏa,
Ngoài sân bia-đá cỏ rêu phong,
Văn-minh vốn bởi người Thần-Tổ,
Danh giáo chia đài cõi Lạc Hồng,
Gặp hội xa-thư cùng một lối,
Tấm lòng hoài cổ biết bao cùng.

Bảo-thị Minh-Ngọc

DCCCXCIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Tiên tổ sinh sôi giống Lạc Hồng,
Đời hiền muôn thu đài sước Nhị,
Những bia long HB ngất non Nùng.
Nhớ xưa nhà Lý thi cử tập,
Tưởng lúc triều ta nhã nhạc dùng.
Âu-Á gió mưa con bể cực,
Trông ra nước giềm để hồ trong.

Cang-thi-Thụy.
40, Rue des Changeurs, Hanoi

DCCCXCIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Khổng miếu ngày nga tựa núi sông,
Lồng lánh cung tường nguồn đầu cũ,
Lô nhô đá tạc lớp rêu phong,
Cương thường rực rỡ gương kim-cổ,
Đạo thống lưu-truyền đất Lạc hồng,
Mấy triệu tu-mi, tu bỗ lại,
Muôn đời tế lễ khói hương chung.

Trần-văn-Hoằn
99, Rue Jean Dupuis, Hanoi

DCCCXCV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khổng miếu ngày nga cõi Á-đông,
Tường Lý bia Lê sử nắp cũ,
Non Nùng bến Nhị khói hương chung,
Gây nền đạo đức người lân phụng,
Mở lối văn-minh giống Lạc-hồng,
Kim cổ bao phen mưa nắng gió,
Cung tường một lớp vững non sông.

Nguyễn-văn-Oanh.
Lettré en 1e Bureau R. S.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ	28 độ
15 giờ	30 độ

Giá hạn. — Kể từ ngày 4 Octobre 1923, giá hạn ở tòa Nhà nước định là 8 ? 38

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 4 Octobre 1923*, — 3%, 56.25. — 5%, 1915-1916 74.90. — 4%, 1918. 60.80. — 5%, 1920 90. — 6%, 1920 87.45.

Tin tàu. — Tàu Océanie khởi hành ở Saïgon ngày 4 Octobre 1923, hồi 17 giờ đi Tourane và Haïphong.

Tại phủ Thống-sứ. — Quan Thống sứ Hác-ly vừa đặt thêm lại tòa nhất phủ Thống-sứ một phòng thứ ba nữa là phòng coi về các việc án cải-trị.

Hội-đồng Đề hình. — Hội-đồng đề-hình do quan Đốc-lý Krautheimer ở Haïphong chủ tọa và có quan Công-sứ Tourand tỉnh Lạng-sơn, quan Biện-lý Couget ở Hanoï, quan Đại-úy Rudiel làm hội-viên và M. Godefroy làm lục sự, để họp kỳ thứ nhất tại Lạng-sơn sáng hôm thứ ba 2 Octobre 1923.

Vụ án này chỉ có việc tên Hoàng-thiện-Cần can vào việc đánh Lạng-sơn và Đồng-đăng hai năm trước, mà Hội đồng đề hình lời hãy giờ đã kết án vắng mặt rồi, chừng đến ngày thứ bảy 6 Octobre thì Hội-đồng kết tán.

Bàu sử hội-viên thành-phố. — Bản báo có tiếp được bức thư của M. Ng-thế-Mân nhã hiệu xe ô-tô nói rằng có ông sẽ trong vụ bàu cử hội-đồng thành-phố tới đây nữa.

Nếu vậy thì đã đủ số 4 ông rồi, nhưng bốn ông lại không đứng chung một số

Tòa án Đại-hình. — Về việc tranh nhau ở tỉnh Bắc-giang mà bản-báo đã thuật đến cuối trang số báo ngày 2 Octobre thì tòa án Đại-hình kết như sau này :

Ngô-văn-Thi, 5 năm tội đồ,
Hà-việt-Ngôn, 2 năm tù.
Còn Nông-an-Tôn và Đặng v-Cẻ thì được tha.

Cuộc hát làm phúc tối hôm qua. — Tại rạp Sân-nhiên-đài tối hôm qua hát quyên vào việc trợ cứu cho miền bị lụt, người đến xem rất đông, phần nhiều phải lấy vé đứng là vì hết chỗ. Rạp khéo chọn tích hát rất hợp thời : cảnh thứ nhất và thứ nhì thật hệt với cái tình cảnh các miền vỡ đê vừa rồi, cứ trông trên sân-khấu thì bà con Hà-thành ta đã sung sướng phúng ưu đến đâu cũng phải động tâm mà nghĩ đến cái thảm-trạng lụt lội của dân quê ta. Nghề đào số tiền thu được là hơn một trăm đồng.

Sâm, Quế, Thục, Cáo

Bán tại hiệu **QUẾ-LÂM**

số nhà 20, phố Phúc-kiến

Chủ nhân : **DƯƠNG-BÁ-TRẠC**

Hàng thực tốt, giá thực rẻ

Quí thách đừng thử, sẽ biết thực hư.

2086

Kịch cải lương. — Tối thứ bảy 6 Octobre tức là ngày 26 tháng tám này tại nhà Nhạc-hội Bơ-hờ (Pillar-monique), các sinh viên người Nam-kỳ tại trường Cao-đẳng sẽ diễn giúp hội-đồng cứu giúp các miền bị lụt một buổi « Kịch cải-lương » rất hay ; rất cảm động ! cách diễn rất tài tình lại thêm các tích bài ăm tây nam rất hay, toàn là những tay giỏi trong nghề âm nhạc giúp sức. Xin mời bà con trong bát hộ nhân việc làm phúc mà tối thưởng thức một buổi vui đặc biệt.

Hội-đồng cứu giúp các miền bị lụt tại Hanoï

Giúp các nhà bị lụt. — Sổ quyên số 321 của công-tử Nguyễn-bá-Chinh. MM. Ng-bá Chinh 5 p ; Ng-hữu-Tuy 1 p 50 ; Ngô-quý Toàn 1 p 50 ; Trần-thanh-Lan 1 p ; Phạm-v Chước 1 p 50 ; Phạm-v-Âm 1 p ; Vũ-ôn-Sâm 0 p 50 ; Ng-v-Dinh 1 p ; Ng-hữu-Tu, 0 p 30 ; Phạm-nghĩa Tòng 0 p 30 ; Ng v-Ngôt 0 p 20 ; Trần-v-Vân 0 p 50 ; Ng-v-Bằng 0 p 30 ; Ng-v-Đàm 0 p 20 ; Ng-văn-Rết 0 p 30 ; Đặng văn-Cang Phạm-gioan-Chung. Ng-văn-Hàng, Đào v Can, Ng v Nhật, Trần-v-Tỷ, Trần v Hinh, Ng v-Thảo, Ng v-Hanh Phạm-v-Toản, mỗi vị quyên 0 p 20.

Hội-đồng cứu giúp các miền bị lụt tại Hanoï

Báo Hữu-thanh đổi chủ-nhiệm. — Bản-báo vừa tiếp được bức thư của ông Ng-duy-Nhơ ở hàng Giấy số 49 báo cáo rằng hiện ông được sửa soạn và chỉnh đốn lại tạp-chí *Hữu-thanh* và đến ngày 1er Novembre này thì sẽ ra số đầu.

Thi bằng tá-thí Tây. — Các đầu bài thi đăng nốt như sau này :

Phần thứ nhất
Latin sciences — Sciences langues vivantes

Composition de mathématiques
Question de cours (au choix) :
1o — Calculer les fonctions circulaires des angles de 40°, 30° et 60o et 120°.
2o — Transformer en produit une somme et une différence de cosinus.
3o — Relations entre les côtés et les sinus des angles d'un triangle.

Problème obligatoire
Résoudre le système de 2 équations à deux inconnues $x^2 + y^2 = a^2$
$xy = a\frac{(x+y)}{2} a^2 = \frac{k^2}{2}$
et discuter les résultats en considérant à comme une constante et faisant varier k 2 de 0 à l'infini.

Phần thứ nhì
1re série Philosophie)

Compositions de sciences physiques.

Questions au choix :
3e Méthane Ethylène, 2e Saccharose Glucose, 3e Ethers sels-corps gras.

Mathématiques
Composition de philosophie
1o — En quoi la connaissance scientifique se distingue-t-elle de la connaissance vulgaire ; 2o — Quelles sont les qualités intellectuelles et morales indispensables au savant ; 3o — Expliquer cet aphorisme de Bacon : La vraie science est celle des causes.

Lúc báo sắp in, bản-quán được tin các thí-sinh sau này trúng tuyển về ban triết học (Phần thứ hai) :

MM. Lê-đình-Thi, Jean Cornu, Paul Samaraq (Thứ hạng)

Những thí-sinh sau này bỏng kỳ vấn-đáp khóa trước, nay lại thi lại về phần thứ nhất :

MM Abeni, Bùi-tường-Chiểu, Trần-văn-Bổ, Guillet, Phan-tấn-Thiên.

Quan Đốc-tờ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bịnh đau đàng, đau phổi, con gái, các chứng khí-hư, các bịnh sốt thường, kiết và đau nước, sốn bành lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bịnh chính tại phố hàng Gà, số nhà 22, Hanoï. Sáng từ 8 đến 1.

Quan Đốc-tờ có cả nhà cho người đi xem bịnh.

Hỉ tín. — Bản-quán được tin mừng tăng đến ngày 9 Octobre này, tại phòng giá-thú tòa Đốc-lý, sẽ làm lễ thành hôn cho M. Thác-trọng-Quế, thư-ký tại phòng vệ-sinh tòa Đốc-lý, đẹp duyên với cô Trịnh-thị-Khang, huyện Bảo, số 86 phố hàng Bạc.

Bản-quán có lời mừng cô dâu và chú rể.

Lịch sang năm. — Xin nói để các ngài biết rằng lịch sang năm của bản quán đã bắt đầu làm.

Vậy nếu các đại thương gia gần xa cần phải thừa lịch cho quí hiệu thì xin mời lại ngay bản quán mà đặt trước, nếu không đặt trước thì sau sẽ phải chịu giá đắt và lại hết cả bìa vẽ đẹp nữa.

Giá lịch của bản-quán Năm như sau này :

Từ 100 trở lên. . . 0$35 một
Từ 10 đến 100. . . 0 40 »
Từ 1 đến 10. . . 0 45 »
(Tiền cước về phần các ngài chịu).

Sau đây lại in mẫu một ngày đầu năm ta để các ngài biết cho rằng thứ lịch của bản quán làm ra thật rất tiện cho việc xem ngày, mà nhà nào đã có thứ lịch này thì hết tết phải mua quyển lịch tàu nữa.

FÉVRIER

5

MARDI

6, Lodoro

Fête du carnaval au cambodge.

Les jours fériés du mois de février

小月正

Kiêu Bính-dần — Bản Giáp-dần

壹初

Ngày Giáp-dần Bính-Thầy — Sao-Tất Trực Bình

Kỵ : Kỷ-phất — Xuất-hành Đông thủ

Khai-trương — Tế-tự — Lễ-mộc

LÊ NGUYỄN-BÁN

Xuất - hành nên đi về phía Đông-bắc và phía nhằm sau lưng là Xuất-hành Tây-bắc. Mồ nên đứng gần 2[illegible], gần Đông Nga và gần Tuất.

Nghĩ nào ở xa, muốn viết thư về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản quán như sau này :

M. Đỗ-văn-Trân
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoï.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

1402

Ng-bạch thừa-phái. — M. Lê-trung-Lô, thừa-phái bạng năm tại Bắc-ninh nay kiêm chức lục-sự tại tòa án đệ nhất cấp huyện Quế-dương thay M. Ng-đức-Nhượng đổi đi Tuyên-quang.

Ng-á-tô. — Tòa án đang cho xét về việc một người đàn ông bị ô-tô đè chết ở đường Hanoï đi Bắc-ninh

(Còn trang thứ ba, mời theo hết)

MỚI XUẤT BẢN

TÁI-SINH-DUYÊN «HẬU-BIÊN»

(Sử-tình Mạnh-lệ-Quân)

再生緣後編

Cuốn « Hậu-biên » này so với « Tiền-biên » thì nhiều trang hơn, mà giá cũng bán có 0 $ 90 và 0 $ 20 tiền cước-phí. Ngài nào muốn mua, xin gửi thư và mandat cho ông NGUYỄN-Đ[illegible]-MỤC, *Trung-Bắc-Tân-Văn* Hanoï. Các hạng đại-lý bản-quán cũng các cửa hàng sách xin

1402

Số 21

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÌU-CẦM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này chẳng những là một tiểu-thuyết cũng được, mà cực là trinh-thám tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để công-hiến các bạn độc-giả một cuộc tiêu-khiển khiến-hứng trong khi thư-thả trước-tác.

Cách-tu-thắc ngập ngừng e ấp, một lúc mới nói rằng :

— Người con gái ấy người nước Mỹ, con nhà giàu, mấy năm nay thường ở các nơi đại-đô-hội châu Âu ; trong hoàng-cung Bá-linh, người con gái ấy cũng có được mấy người bạn. Người ấy hay mạo hiểm, không có yên gì nước Anh ta, về lại không thích cả đến những chế độ nước ta nữa.

Tôi nói :

— Như ý ông, thì chắc ông cho nàng cũng bằng với những quân thù nghiệch của ông đấy chớ gì ?

Khách đáp :

— Cho là quân thù nghiệch của ông cũng được chớ sao ?!

Tôi nói :

— Ông mà đến được nhà tôi, cũng là nhờ thế lực của nàng đấy !

Cách-tu-thắc ngẩnh mặt lại tôi mà nói :

Ông bảo người con gái ấy cho tôi đến dây dưỡng bệnh, là có lòng tử tế đấy ư ?

Tôi nói :

— Tôi nào dám bảo là tử tế !

Cách-tu-thắc nói :

— Tôi ở trong nhà Thế-giới khách-sạn cũng chẳng khác gì ngồi tù. Tự mình không có thể cao chạy xa bay, mà sự nghiệm thì chừng mấy tháng nữa mới có thể làm trọn được. Cái thằng béo trục béo tròn mà đeo kính gọng vàng đó, (chỉ Đan-liệt) nó tưởng rằng tôi chết là mất tích, nên nó khi chăm chăm muốn giết tôi. Ấy cái ý kiến nông nổi của nó là thế, song người con gái kia, (chỉ nàng Phôn-hạ-thắc) còn cao kiến hơn nó nhiều. Người con gái ấy vẫn tự phụ rằng bao nhiêu những việc khó khăn ở trên thế gian này người ta không sao làm cho đạt tới mục đích, vào đến tay người con gái ấy thì việc khó đến đâu tất cũng phải xong. Bởi vậy nên người con gái ấy mới cho đem tôi đến chốn này vậy.

Nói đến đấy lại cầm lấy cốc rượu uống. Tôi thấy cặp mắt Cách-tu-thắc đã thâm-quầng lại, bèn gợi đi không cho nói nữa, bảo hắn hãy đi nằm, để chuyện đến mai sẽ nói :

Cách-tu-thắc bảo tôi rằng :

— Tôi chưa chắc đã sống được đến ngày mai, ông ạ ! Cái tử kỳ của tôi đã đến nơi rồi. Ngày một ngày hai đây thế nào tôi cũng chết, mà cho dẫu may ra có khỏi chết nữa, thì người con gái kia tất nhiên cũng không chịu buông tha tôi ra nào ! nó sở dĩ thả cho tôi đến đây, là muốn bắt tôi phải thú thật hết những điều bí mật cùng ông ! rồi lại mồi lấy những tin tức ấy ở trong mồm ông ra. Tôi nói ông đừng giận ! con ấy nó ngu-lộng ông khác nào một đứa con nít ! nó dễ dành ! nó ngon ngọt ! nó bỏ lên nách ! nó đặt xuống đất ! nó bảo cười thì cười ! nó bảo khóc thì khóc ! Sẩy giờ ông mới làm dấy lỏ nó ! nó bảo sao nghe vậy, ông sẽ có cùng kiệt sức mà chiếm lòng nó cho vừa ! Thế nhưng không ! Cô Phôn-hạ-thắc kia tự cho cái thông minh tuyệt thế, cái mọe mọe người ! song đến gót chân lịch duyệt, con mắt tinh đời, thì còn kém tôi xa lắm ! kém tôi xa lắm ! ! Ông thử nghĩ đó mà coi ! nó đã cho ông đến đó tôi, tôi nào phải đưa tại đấy mất mà, có chỉ mà lại thú thực chuyện mình cho ông biết ? Song không phải thế. Tôi xem người đã tinh, mà đoán người cũng giỏi. Tôi biết ông quyết nhiên không chịu làm đứa dẫy tớ trung thành để cho nó khiến ! cho nên tôi mới muốn đem hết cả can phận mà bày tỏ để ông hay, đến khi ông đã nói hết mọi chuyện cùng ông Gây. Thì ông tất nhiên sẽ làm trọn được cái sự nghiệp để-dang của tôi mà một đời tôi chưa làm trọn !

Tôi nói :

— Sự-nghiệp gì mà lớn-lao làm vậy ?

Cách-tu-thắc nói :

— Cái sự nghiệp ấy quả có lớn lao thật ! Làm ra thì lắm, chỉn phần chết, mười phần nguy-hiểm gian-nan ! Song khi đã nghe được chuyện rồi ! thì tự nhiên ông phải bỏ ngay cái cảnh yên vui, mà giấn thân vào vòng phiền não ! Thế nhưng gây cuộc hòa-bình cho Thái-quốc, treo gương anh-kiệt với muôn đời, cũng là nhờ ở sức ông cả đó ! Ông Khắc-lôi-tô hỏi ! hãy nghe lời tôi nói ! người ta ở đời ai là chẳng chết, thế nhưng chết ở trong vòng oanh-liệt thì chết cũng nên đời...!

Tôi nói :

— Chết thì sợ quái gì ! Thế nhưng chỉ thêm một cái không sợ chết nữa, là cái tài tôi có thể làm trọn được công nghiệp to tát ấy ? nếu vậy thì bay cho tôi làm !!!

Cách-tu-thắc nói :

— Không ông thì còn ai nữa ! Tối hôm nay ông ngủ ở đâu ?

Tôi nói :

— Ở giữa phòng ngay cạnh chỗ ông nằm, cách nhau có một lần tường, song có cửa mở thông sang được !

Cách-tu-thắc nói :

— Thế thì tốt quá ! ông cố thể mở thông khoang cửa đó đến đêm tôi gọi một tiếng là ông tỉnh ngay dậy được không ?

Tôi nói :

— Điều đó cố khó gì ! Nếu có cần phải người hầu, thì tôi cho mấy đứa người nhà nó đến đây ngủ hầu ông cũng được.

Cách-tu-thắc lắc đầu, tỏ ra ý không cần phải thế, rồi nói :

— Bây giờ thì thực một quá rồi, không thể sao nói được hết chuyện nữa. Ấu là đi đâm may, hễ khi nào tôi ngâm trong mình sắp đến lúc chết, thì tôi sẽ gọi ông dậy ! Nếu không thì đã dẫn tôi mai...!

CHƯƠNG THỨ XII

Những việc-mà tối gặp trong mấy ngày hôm trước, đến mơ màng như giấc chiêm bao ! song đến ngày hôm nay thì đã thấy tỉnh dần ! Mắt trông ra bốn bề nắng dãi, tai nghe rõ những tiếng chim hót ông kêu, cùng tiếng bọn nông phu gặt hái ân ho ; hoa nở tơi bời, hương đưa sực nức. khi trời trong sạch, làn gió hiu-hiu, ông khách nhà tôi là Cách-tu-thắc, hớn ha đa, đội mũ rơm cùng tôi lững thững ra vườn, ngắm trông phong cảnh. Người ấy hình như lấy làm thích mà thưởng thêm lấy sinh mệnh trong mấy ngày nữa ! Lúc ra vườn, đứng ngay cạnh tôi ; trông thấy những chó ngựa của tôi nuôi, thì ra ý tươi cười lấy cuộc đời làm thú ! trông thấy đứa viên-chinh trồng hoa dẫy cỏ, cũng thường thường ban khen ! Tôi lại nói với khách mấy câu chuyện giờ ra trăng-kia, thì khách cũng lấy làm thích ý ! Nói cho phải ! thì bấy giờ khách ở nhà tôi hình như không có điều chi hận nghỉ . . . , cũng nhau vui cái thú thanh-nhàn ở nơi thôn-giã, mà quên nẻo nông nỗi bể trần sóng gió, được thì giờ thong dai . .

Hai chàng tôi cùng đứng chơi trên đình gò cao. Tôi chỉ những hươu nai chạy ở bên mái cho khách xem, để vui lòng khách, khách lại nhìn ra ngoài bức tường bao trong quãng có xanh cây rậm thấp thoáng thấy có dãy tường thấp cũng ông khói lò-xuất ; liền hỏi nhà tôi ?

(Còn nữa)

Savon Cadum

Savon parfumé, dit:

SAVON CADUM

thì lấy làm hữu ích cho vệ-sinh da người.

Và lại savon này tiện lắm, gì người ta dùng nó tới cùng, không hề chúc nào, mà lại lần giải bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là Hai quan tiền Langsa.

2 f. 00

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nội-các phụng lời chiếu phê rằng:

Chiếu nay đã được phòng của HUNTER gợi dâng, có chữ nên được khải rằng: 13 cái bằng này đã ngon rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền bộ phê Tỷ gửi cho quí được phòng chế-sang để là thành-tích.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Bởi vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTES
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin cam đoan hễ dùng thuốc ta là bớt bệnh.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
63, Rue des Cantonnais, 63
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 268

Bán-hiệu có bán buôn các thứ nhà nước, hàng tàu nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.
Có bán nỉ hàng to Bắc-kỳ như the, nuyên, linh, lọn, hàng, quế, nếu nhỏ và hàng bombyx như linh, the, nhỏ nhỏ.
Nay một cô dệ cực nhiệt hàng thêm, nguyên dùng vì sắt nhỏ rõng khỏ. Không hàng nào bằng hàng tàu, chỉ không bán là nỉ không có mẫu gửi đi cho khách, vì hàng của nguyên không thể cắt được.
Quí khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về bản-hiệu nên gửi chuyển remboursement.
Cần bạch
2010 YU-WO-TSEONG

HỘI-ĐỒNG-ÍCH
đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO
Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay nợ giữ ông để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giây-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Gốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giải tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên-lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên
P. Pon. E. CHATAIGNEAU,
2024. Y. M. GRIMON.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà tìm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin cáo ông nào hễ, khi chỉ nhỏ ở, muốn bản-quán gửi báo chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quảng bảo, nhưng lại thế nào thì biểu rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được để chi tiền giấy quảng khác.

Gửi xi không gửi tiền thêm thì sẽ đã nguyên như cũ hoặc nhỏi nó năm tháo.

KIM-CƯƠNG XIÊM

Bản-hiệu mới về một ít KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và hoa-tai, thật-sáng và nhanh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Qui-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, imperméable càng các thứ hàng to lụa Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi: **Hiệu NAM-THỊNH**
Tailleur — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

Đánh rơi — M. Rigail là quản khố-xanh trọ tại hàng com *Terminus* trình rằng tối hôm qua hồi qua 9 giờ có đánh rơi trong quãng từ cầu sông cái đến đàng Đồng, mất cái ví da đựng 75 đồng và 3512 francs (tiền phiếu) cùng các giấy má khác.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé
6, Phố Tây-nhuận. — Giây nói số 295

Xét nghiệm nước mồ, đàm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh viện.
Bệnh đau ốc tai, đau ruột.
Bệnh đàn bà.
Nói được tiếng An-nam, không phải đàng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 8 giờ đến 6 giờ chiều.
Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ sáng đến 12 giờ trưa, có bận ngày giờ cho bệnh-nhân đến chữa.
3030

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Al-giê-Rút.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
X-N GIÂY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI SỐ 236
3018.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Một người hành khách — Tàu *Mesna* của nước *Norvège* tới cảng ta ngày 2 Octobre trước hồi mười giờ sáng. Trong tàu chỉ chở có một người hành khách, còn thì hàng hóa phần nhiều là đồ sắt cả và mấy bộ máy hơi-xe.

Đương trên bờ ngắm tàu *Mesna* cũng ra vẻ lắm, to hãng một chiếc tàu chở hàng vậy, nhưng sự sạch sẽ và cách trang hoàng có phần kém các tàu khác lắm, vì ta thấy suốt từ mũi chí lái lại lợi những dầu mỡ cáng đầy những rác rưởi, hình như tàu ấy kể hàng năm không có quét dọn gì vậy.

Nhảy xuống sông. — Hồi 10 giờ ngày thứ tư mọi người thấy tàu *Mesna* đang loay-hoay làm việc ở cần Sàu-kho thì một thằng kế cắp lại bên cạnh rồi đón đèn móc mất cái ví tiền trong có đến bốn trăm quan tiền tây. Khi nó lấy xong rồi người thấy-thả kia mới biết, quay lại toan tâm lấy thì nó nhảy choàng ngay xuống sông lặn một hơi đi đâu mất. Lúc đó cũng có lính cảnh sát ta, cảnh sát tây đến, cũng đành đứng nhìn người mất của xem thế mà thôi.

BẮC-NINH

Tú Văn-miếu. — Hồi 5 giờ rưỡi tăng hôm kia các quan tỉnh và các quan phủ huyện đã xuống nổi Pháp-đức tú Văn-miếu.

Lương tương hoán cải — H. Vũ-văn-Tuy, giáo học trường Pháp-Việt tỉnh Bắc-ninh và M. Ng-v-Nhỉ, giáo học trường Pháp-Việt Đáp-cầu được đổi lẫn cho nhau.

NAM-ĐỊNH

Rã nhau bị bắt hay sao? — Đây là lời một bà kia hôm vừa rồi bảo chồng như thế, song bà bảo đi bảo lại một cách rõ ràng to tát cho nên ai cũng nghe thấy cả.

Trước không ai hiểu là gì, sau mới rõ rằng ông chồng tối hôm ấy đi thì em đem ở đâu về không rõ, bị bà vợ mắng, lại nhe răng ra mà bảo vợ rằng: « Mợ không biết cái thú ấy chán nên mợ mắng tôi, chớ mợ thử làm mấy khói mà thí nghiệm xem, thực-là một cái thú thiên-tiên, mợ ạ ».

Bà vợ thấy chồng gan mình làm thân với ả phù dung, liền điên tiết lên thốc cho một chập, như những cân đã nói ở trên.

Ôi! ở đời lại có anh đã vợ làm những sự hay như thế nữa; nếu những lời chàng nói không phải là đùa, thì cái cảnh bị bắt vợ lộng cho thật là đích đáng.

Còn ai là bà bé nữa. — Một nhà ở phố kia, tối hôm vừa đây có năm bà bà đương xâm xâm tán chuyện, mà trong những câu chuyện rất lắm thường không đáng kể, thỉnh thoảng lại chêm vào những bà lớn là bà lớn.

Ai đi qua nghe thấy cũng phải cười là rồm, vì không rõ các bà lớn vào hạng nào? Hay là cái số quan lớn không dâu sinh xuất ra bao nhiêu thì cái số bà lớn không dâu cũng theo đó mà nảy ra nhỉ?

Nếu vậy thì mười năm về sau chắc không còn bà nào là bà bé nữa. Dễ thường rồi ra cả đến bà lớn Vũ nữa chăng?

VIỆC KINH-ĐÔ

Đem sách cũ đi thi. — Kỳ thi Thành-chung tốt nghiệp lần thứ hai vừa rồi đây, có một cậu học sinh trong khi làm bài khoa học thì có em một quyển Khoa-học để xem bài cũ mà chép, trong khi vừa thu dấu xem trộm để làm bài thì đã bị một ông giáo sư sung chức kiểm sát kỳ bạch lấy trông thấy bắt lấy quyển sách đem trình với quan chưởng-giáo học-chánh và hội-đồng sát-hạch, liền đem bài của cậu học sinh ấy làm mà hủy đi, còn cậu ấy lúc bấy giờ khiếp sợ hoảng hốt, ngồi sững chẳng còn cựa cậy được nữa một hồi thì ngã lăn ra chết dở tay chân quyết lạnh, làm cho các quan hội-đồng sát-hạch phải vì cậu mà quan tâm, liền đem đi nhà thương điên trị.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Giáp người bị thủy nạn. — Chiều chủ nhật 30 Septembre, các viên chức người Bắc-kỳ làng sự trong các sở công tư ở bờ sông đã xin phép quan trên mở một lễ đại hội đồng bàn định về việc cứu giúp người đồng bào mới vừa bị nạn vỡ đê ở các tỉnh ngoài Bắc.

Mọn ấy có được 23 người đến họp; hội đồng mới bàn cử một phòng trị sự tạm thời để trông nom công việc, những ông có tên sau này sung chức vụ vào phòng trị sự:

MM. Võ-văn-Tâm, tòa Bưu-điện, làm chánh hội-trưởng; Ngô-như-Bảo, tòa Thương-chính, làm phó hội-trưởng; Tô-đình-Huy, tòa án, làm chánh thư-ký; Lê-quang-Ngoạn, tòa Học-chánh, làm phó thư-ký; Hoàng-văn-Hoàn, hãng L.U.C.I.A. làm chánh thủ quĩ; Phạm-đình-Minh, tòa Bưu-điện, làm phó thủ quĩ. Hội lại đặt bốn ông kỳ viên giữ sổ lạc-quyên: 1° M. Phạm-v-Mỹ, tòa Bưu-xe; 2° M. Võ-đình-Minh, chánh quản đốc Kho-đỏ; 3° M. Long, tòa Bưu-điện; 4° M. Trần-như-Bích tòa Đốc-lý. Hội đã làm đơn xin phép quan trên, chắc rằng chánh-phủ sẽ y chuẩn.

Ấy là một việc nghĩa: hoạn nạn tương cứu, sanh tử bất ly; xin các ông bổ có lòng từ thiện trong bàn xỉ, tiệm tính đồng loại, nghĩa đồng bang, hễ ai người chiếu, gọi là chung sức bằng tâm để giúp người bị nạn, thân sĩ như thân nhỉ, xót thương phan cảng.

Mùa màng. — Mùa tháng tám năm nay, may nhờ trời tạnh nắng đến cuối tháng rồi, cho nên các nơi chân hoạch đã gần xong, trông lúa thóc cũng khá lắm, thật là một sự đáng mừng chung. Giá gạo mấy hôm nay cũng đã hạ lần xuống.

Ăn trộm chạy lộn đường. — Hôm nọ vào khoảng đó 2 giờ khuya, nghe tiếng người la kêu la rầm rĩ ở dưới hồ Hiền, lối gần ga; tưởng là việc gì, té ra là một đám đuổi ăn trộm. Số là kẻ trộm lẻn vào trong một cái nhà mát của ông tây, mới khênh được cái rương thì vừa người ta nghe động, liền hô hoán lên. Chú chàng lúc bấy giờ, chẳng rõ luống cuống làm sao, trèo cổn không chạy lộn, lại nhè hiểu mà đâm đầu chạy xuống ngõ lộ khi quyền sinh thì không đâm mà đâo mạng cũng không xong nên chi đành bỏ tay chịu trói vậy.

Bắt được một thằng rồi, chẳng còn lòi ra nhiều thằng khác nữa, như thế có lẽ dân sự cũng được an tâm, kẻo độ rày nghe nói nhiều nhà mất trộm lắm.

QUẢNG-NGÃI

Làng thành thực ít có. — Ông Nguyễn-đình-Phèn, chánh-tổng xã Điện-bảo tỉnh Quảng-ngãi, là người rất cần-mẫn và thành-thực, ngày 18 Septembre mới đây có người nhà quê kia đem bạc đến nhận hàng, lỗi lên đưa thừa cho ông mười đồng bạc người ấy đã về nhà quê tách hai ba bữa, cũng không rõ là sự minh lộn, mà ông tính nỗ lại toẩy đủ số ấy bèn cho người kêu người ấy mà trả lại số tiền ấy cho, cái lòng thành-thực của một ông làm việc nhà nước như thế, thiệt là đáng khen, cũng đáng làm gương cho người khác theo.

Cuộc đấu-xảo của hội Khai-trí tiến-đức tại Hanoi
Mở từ ngày 25 Novembre đến ngày 10 Décembre 1923

Xưa nay các nhà mỹ-nghệ hình như cho cuộc đấu-xảo là một trường để bày các đồ hàng chiêu khách, cho nên ta đã thường trông thấy nhiều đồ đã đem đấu-xảo bốn năm lần, hay là những món hàng bằng ngày bày trong chợ, hay bày trên gia hàng trong phố. Như vậy thì sao gọi là đấu-xảo được?

Hội Khai-trí Tiến đức đặt ra cuộc đấu-xảo này cốt ý day-tri lấy cái tính đặc-biệt một cuộc thi khéo để chấn-hưng mỹ-nghệ, như bên Pháp có cuộc thi gọi là « Salon », cho nên bản hội đã định chỉ nhận vào cuộc thi lấy các đồ đạc thật khéo mà mẫu mực đều đặn vừa được thích thời, vừa được đặc-dụng: còn những đồ tạp-nhạp, kiểu nọ lắn kiểu kia, làm không dụng công thì quyết nhiên bản hội không nhận. Vậy các nhà muốn dự cuộc đấu xảo này xin chớ-ý cho, mà phát minh ra nhiều kiểu mới, vừa đẹp vừa tiện-lợi, mà lại chau chuốt kỹ càng, đem đến thì thì bản-hội sẽ hoan-nghênh lắm.

Cuộc đấu xảo này chia làm hai ban: một ban thi toàn đồ cổ; một ban thi toàn đồ tân tạo, hoặc đồ vẽ, đồ sơn, thêu, dệt, chạm, khảm, sứ sành, v. v.

(Những bản vẽ phác làm mẫu thi không nhận).

Kể từ ngày 13 đến 18 Novembre, ai có đồ đạc muốn dự cuộc đấu xảo này, thì phải đem đến tại nhà Hội-quán ở phố hàng Trống Hanoi. Ngày 19, bản-hội cử Hội-đồng chọn các đồ đạc ấy để cho dự thi. Ngày 20, các nhà có đồ-đạc phải loại, thì phải đem nhận các đồ đạc ấy về. — Từ ngày 21 đến 24 thì Bản-hội sửa soạn và bày biện. Ngày 25 Novembre bắt đầu mở cuộc để công chúng vào xem.

Lời hạn trước:

Ai ở các tỉnh có đồ đạc muốn đấu xảo, thì phải cậy bà con ở Hanoi thay mặt cho mình, đem đến tận nhà hội, chớ gửi hãng tầu thủy hoặc gửi lại nhà giây thép thì bản hội không nhận. Khi đã tan cuộc rồi, thì đồ đạc của ai lại phải lại nhà hội mà lãnh về.

Khai-trí tiến-đức hội lại cáo.

房藥成和南

Ai có bệnh nên biết hiệu Nam-hòa-thành, số 26, phố Mới, Hanoi, có thầy xem mạch, biện chứng giỏi, chữa được nhiều bệnh khó. Thuốc nước, thuốc viên, quí-khách dùng gì cũng có.
2036

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Hội Sản nhiên-đài họp đại hội đồng thường niên

Đúng 1 giờ chiều hôm chủ nhật 14 Octobre 1923, xin mời các ông các bà có cổ phần ở hội « Sản-nhiên-đài » đến họp Đại-hội-đồng thường niên tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây, số nhà 18, tỉnh Hanoi.

LE CONSEIL D'ADMINISTRATION

Tối thứ năm 4 Octobre 1923
NGỦ GIA CÔNG TỬ

Đừng than sức yếu tuổi già,
Bảy mươi mười bảy sự ta cũng xong
Dù không tỏ kẻ lận sông.
Nào ai đã biết con dòng là ai?

Tối thứ sáu 5 Octobre 1923
Diễn hai tích
Một tích chèo cổ — Một tích thông phọ
Tích thứ nhất:
PHƯỢNG HOA CẢI DẠNG
Tích thứ hai:
NGHĨA THÍCH NGHIÊM-NHÂN

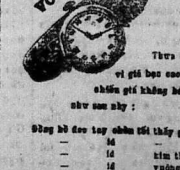
SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản quán
Giá mỗi quyển . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển 0,12
Ai ở xa, xin viết thư về cho ông BÔI-XUÂN-THÀNH
61 — 63, Rue du Coton, Hanoi.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đội chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Các ông chủ-nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn-bán!

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả; vì thứ sơn STANDARD này là thứ sơn tây của những tay *chuyên-môn* người *Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques* **STANDARD», Julian & Fortin, số 6, đường Gia-Long, Hanoi.**
2043

Đồng-hồ đeo tay hạ giá
Mỗi cái **1$00**

Thừa các quý khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc sao 8 quan nên chẳng tới xin hỏi giá mới có 1$00 nên nhiều quí không hỏi thời xin hỏa mai mình giọng vàng có hộp tin xem như sau này:

Đồng hồ đeo tay nhôm tốt thấy giờ		cái trước	0$ 40	nay 0$ 60
—	14	— cổ kim ly	— 6 00	— 8 00
—	14	kim thép và kim vàng	— 4 50	— 5 50
—	14	vuông thực xinh	— 5 50	— 6 50

Bổ cáo quý-khách nhiều số nhờ ta nói mà không hết giá, nhiều giá trước thời xin kính tặng 1 cái kính giọng vàng đủ mới và 1 cái hộp kính xinh-xinh và nỉ lớn rước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
99, Phố hàng Ngang HANOI

MỘT LỜI KHUYÊN BÁO RẤT TỐT

Nếu thấy ai mắc phải bệnh xuyên, bệnh hen thì đừng nên mách người ta cứ dùng thứ **REMEDE DE SHISH EXTRA** thuốc bột, thuốc viên thành ra điên, thuốc tiêm là để bắt uống như đứng điếu cày mà hút vậy.

Thuốc này đã từng được thưởng nhiều hạng Médaille vàng vì bạc. Thuốc này các thương-y ai cũng lấy làm hiệu-nghiệm. Mỗi năm chữa được đến hàng nghìn người khỏi bệnh.

Gởi bán tại { **BLANC, Hanoi**
MONTES, Hanoi

GIÁ BẠC CAO!!

Bản-hiệu vừa nhận được các thứ đồng hồ bỏ túi, đeo tay bằng vàng; bọc vàng, kền, vân vân và các thứ đồng hồ treo, ở Pháp mới sang.

Nay nhân dịp giá bạc cao nên những thứ đồng hồ đó đều bán hạ giá cả. Hàng tốt giá rẻ, bảo-hành lâu-năm, xin các Quý-khách chiếu-cố sớm cho, kẻo lỡ dịp tốt.

KÍNH BẠCH
LY-SENG-BAO
42, Phố Hàng Bồ, Hanoi.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tín-cẩn, là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu,** hay **chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình,** lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ,** người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế **MONTES, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.**

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ lắm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh mệt nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu này.

Hiệu GUIONEAUD FRÈRES
HANOI — HAIPHONG

Đứng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp.

Kính cáo các nhà mắc phải bệnh trĩ

Tôi mắc bệnh trĩ, thuốc thang mãi không khỏi sau nhờ M TCHUONG-QUAY-LAM, ở hàng Đường, số nhà 26, Hanoi, chữa cho, trong vòng ba tuần lễ thì khỏi hẳn.

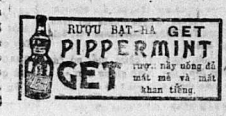
Trong khi chữa không đau đớn gì và tôi vẫn làm lụng như thường.

Vậy có mấy lời cảm tạ lương-y và giới-thiệu lương-y cùng các nhà mắc phải bệnh ấy.

HOÀNG-TIỆM-HỒNG
16 bis 3, Rue de la Citadelle, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chính-thức thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắc-cạn, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không nhận được giấy người khen ở các nơi gửi về. Cả trước độ hơn một đồng một lọi

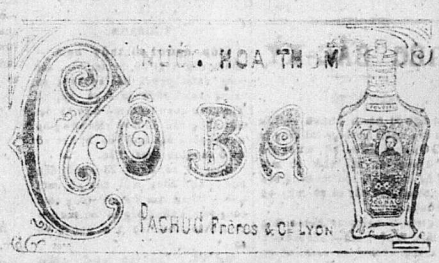
RƯỢU BẠT-HẢ **GET PIPPERMINT GET**
rượu này uống để mát mẻ và mát khan tiếng.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN PHÁ
của
NGUYỄN-NGỌC-QUẾ
soạn
Giá 0$30 một quyển

Tiền cước : gửi recommandé 0$10

Bán tại Bản-quán và các nơi bán ở các hàng sách

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vũ-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, Phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng
theo cách vệ-sinh

Cả tháng ngâm nước đá sâm-banh chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU :
Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères
Ở tỉnh Yunnan là ông Hock Guine-Seng

Hàng rất ngon và giá hạ hơn cả
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

RƯỢU BIA HOMMEL

Hàng tốt giá rẻ

Hàng-đào hiệu LƯƠNG-THÔNG-HING.
Hai mươi năm lẻ, tiếng lừng gần xa.
Đồ vàng, đồ bạc, đồ ngà,
Kim cương bảo thạch cũng là chân-châu,
Của sang vật lạ thiếu đâu,
Kiểu làm lại sẵn thợ Tàu thợ Nam.
Hồng-kông thêm thợ Tân sang,
Thợ làm cẩn thận giá hàng phải chăng,

LƯƠNG-THÔNG-HING.
Bijoutier,
41, Rue de la Soie, 41
HANOI

LAXO SODYL

Một thứ thuốc gia-truyền của bà quả phụ Tôn-thất-Liên
Là thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt.
Thứ thuốc ấy rất dễ dùng.
Trẻ nhỏ lớn chừng các ở trong khắc vì bệnh táo-bón mà phải rất chóng nên nhức đầu, đau gan, đau ruột, đau lưng, bụng, đầy hơi, khó tiêu, ăn không ngon, thì thuốc này hiệu-nghiệm hơn cả.

Giá tiền : 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gửi bán tại

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

55, phố Paul-Bert, Hanoi

華 PAO-VA 寶

23, Phố Hàng Bồ, Hanoi
招人竹藤門面蒲行商和記寶

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng mấy tháng tôi mới có sang (1) một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, đũa bắt thuốc lá, điếu, vân vân.

Một bọn nhiều kinh đủ cỡ thứ mặt, mặt vàng, mặt mài lá cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng lấy, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí-khách đến lấy mà đeo mắng nhiều kính này thì hợp phép vệ-sinh lắm lắm.

Một bọn đồng-hồ quí-quái đeo tay, đeo bỏ túi, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chim chạy, vân vân.

Một bọn nhiều nữ đồ các, ly cốc, bát sứ, bộ ấm tích-pốt-bày là bày nhiều rồng thượng và tứ linh vân vân.

Một bọn đồ sơn-mài ở Bắc-kinh sang.

Cho thêm những món mà tôi không kể ra đây hay giá, mong quý quý-khách chiếu-cố thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cần cắt về nỗi không chiều hiểu, ngày nghỉ, vẫng chỉ không kể, chiều cửa quý-khách cũng là không có.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Nhà số 23, Hanoi.

55 46

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được gia-trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện nay thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới lo xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trẻ đất chung đúc mà nên, thọ Tạo hà có phân biệt nam-giới và nữ giới.)

NGUYỄN-BỈ MỤC dịch thuật

Tô-hữu-bạch vừa đi lại vừa ngẫm-nghĩ, thình-lình đã đến vườn hoa *Trương-quí-như*. Bây giờ *Trương-dậu-khanh* bận việc ở trong thành, đã mấy hôm không đến đây, chỉ có một mình *Tiểu hi* dọn cơm tối ăn rồi đi ngủ.

Sáng hôm sau, *Tô-hữu-bạch* viết một phong thư để lại từ biệt *Trương-qui-như* và *Trương-văn-khanh*. Cũng may không có đề lành-ly gì, chỉ bảo *Tiểu-hi* đất ngựa lại theo tối cũ về chùa *Quan âm*. Trước khi-giã *Thanh-tâm* hòa-thượng, sau là bỏ thăm xem *Ngô hán-liêu* có phải thực là *Ngô-khuê* không?

Gặp bấy giờ *Thanh tâm* hòa thượng đang đứng ở trước cửa, sai bảo một chú tiểu quét dọn. Khi trông thấy *Tô-hữu-bạch* đến, vội-vàng vái chào mà rằng:

— *Tô tiên-sinh!* đã lâu tôi không gặp, hôm nay ngài đi đâu mà đây sớm thế?

— *Tô-hữu-bạch* nói:

— Hôm nay tôi định về thành, vậy đến đây để từ giã hòa-thượng.

Thanh-tâm hòa-thượng nói:

— Nếu vậy thì mời tiên-sinh hãy vào xơi cơm với tôi đã...

Tô-hữu-bạch nói:

— Cơm thì gin miễn cho, tôi đã ăn rồi, nay tôi xin hỏi thăm người một câu rằng: Cửa-phủ *Bạch* tiêu-thư họ *Ngọ*, có phải ở là quan Hàn-lâm mà tên gọi *Ngô khuê* đó không?

Thanh tâm hòa-thượng nói:

— Chính phải! Hôm trước ông ta các-giả về nghỉ, ngày nay ngáo đến lại phụng chỉ lên kinh. Nếu ông ta ở nhà thì thỉnh thoảng cũng thường hay đến chùa nay.

Tô-hữu-bạch nghe nói, trong lòng ấy-náy không vui, mới tự biệt *Thanh-tâm* hòa thượng, rồi lên ngựa đi. Vừa đi, vừa nghĩ thầm: *Ngô hán-liêu* thì ta không thể nào nhờ được, hay là ta trở lại chỗ vườn hoa để nói cho con *Yến-tô* biết, nhưng hẵn đã ép-tuyệt ta như thế thì dầu lại cũng khó tìm thấy nào.

Tô-hữu-bạch ngồi trên mình ngựa, đang nghĩ quanh nghĩ quẩn bỗng sực nhớ ra mà thầm-nhủ nói một mình rằng:

— Ngày trước ta vẫn định đến *Cửu-dung-trấn* để tìm con *Trại thần-tiên*, nhân có việc *Bạch* tiêu-thư, thành ra cứ luẩn-quẩn ở đây mãi. Ông ta đã nói ra đi là vì việc hôn-nhân, ngày nay ta đã định được hôn-nhân rồi, nhưng gặp lúc tiên-hoài thống-nan này, sao không tìm ông ta mà nói.

Tô-hữu-bạch nghĩ vậy, liền quay ngựa về phía tây nam, đi sang *Cửu dung-trấn*. Đi được mấy dặm lại nghĩ thầm rằng: Ngày trước ta muốn tìm *Trại-thần-tiên*, chỉ vì việc hôn-nhân chưa có nước-định. nay việc hôn-nhân của ta, đã cùng *Bạch* tiêu-thư nước-định rõ-ràng. Nếu ta không lấy được *Bạch* tiêu-thư thì đành suốt đời không lấy ai nữa. Con *Yến-tô* đã bảo mình-bạch rằng cứ mượn *Ngô hán-liêm* làm mối thì việc ta ta làm, ha-tất lại đi kỏ, *Trại thần-tiên*. Giả-sử ta hỏi mà hắn nào là việc này thành được, rất lại hẵn cũng chẳng giúp ta được việc chi. Nếu hắn nào là việc không thành thì ta quyết cũng không theo lời hắn mà nữa chứng bỏ được. Chi bằng ta đành mặt đợi nay tây, theo lời con *Yến-tô* mà đến nói với *Ngô* hán-liêm, biết đâu rằng ông ta không vì tình thân-thuộc mà chịu khó làm ơn giúp ta vậy.

Tô-hữu-bạch nghĩ vậy, lại quay ngựa trở về lối cũ. Đi độ hơn mười dặm, chỉ vì cứ đăng-đăng quanh-quẩn mãi, mà thành ra mặt trời đã xế về tây, trong lòng thấy đói, chàng mới đứng ngựa nhìn quanh 4 mặt, thấy có một chòm nhà ở lại bên đường lớn về phía đông-nam, định đến đấy để tìm cơm ăn, nhưng chưa biết có nàng quán chi không.

Tô-hữu-bạch còn đang ngẫn ngơ ngẫm nghĩ thì bỗng thấy ở phía trước mặt có một người cưỡi ngựa đi đến, sau lưng theo một vài thằng con con. Khi đi đến trước mặt, hai bên nhìn nhau, đều cùng kinh-ngạc, thành ra người quen.

Người ấy lỗi:

— Bảo *Liên-tiên* đi đâu mà lưng-thẳng lỗi đây?

Tô-hữu-bạch đáp rằng:

— Tôi vẫn ngỡ là ai, chẳng hóa ra bác *Ngân-tông* đây à? Chuyện tôi bảy giờ nói còn dài lắm!

Người ấy nói:

— Đã lâu tôi không gặp bác, mong nhớ biết bao, bây giờ may được gặp đây, đông chỗ này nói chuyện không tiện, nhà tôi cũng gần, mời bác về nhà, ta sẽ từng nhau đàm-đạo.

Tô-hữu-bạch nói:

— Nhà bác ở chỗ nào?

Người ấy trỏ tay về phía chòm nhà ở bên đường mà bảo rằng:

— Đây rồi!

Tô-hữu-bạch nói:

— Tôi vẫn dám nói giấu gì! Hiện bây giờ cụng và đây tô đến đó cả, tôi đang nghĩ ngợi chưa biết vào đâu, may gặp bác nhà lại gần đây, đành phải vào quấy bác vậy.

Người ấy mừng lắm, mời cùng *Tô-hữu-bạch* quay ngựa cùng về. Nguyên người này họ Tô, tên gọi *Hiền-đức*, biểu-tự là *Ngân-tông*. Cùng *Tô-hữu-bạch* cùng họ, nhưng không phải đồng-tông, chẳng qua là anh em bạn họ mà thôi.

Tô hiền đức chỉ nghĩa dẫn kém, nhưng nhà rất giàu, năm ấy 25 tuổi, chỉ vì-le muốn lấy một người quốc-sắc. Anh ta có một điền số-trường nơm người là chơi-bời với bạc-bẽm, tính rất bảo-phong. Anh ta gần vợ, đang đi tìm chỗ tục-huyền (1), bấy giờ đi về, vừa gặp *Tô-hữu-bạch*.

Tô-hữu-đức đưa *Tô-hữu-bạch* về nhà, vội-vàng truyền bảo người nhà rằng:

— Mau mau dọn cơm ăn! *Tô tiên-sinh* đang đói lòng, cơm rồi sẽ nồng rượu.

Người nhà vâng dạ, chẳng bao lâu đã có cơm rượu mang đến. *Tô-hữu-đức* hỏi *Tô-hữu-bạch* rằng:

— Mấy tháng nay không gặp, không biết đâu mà hỏi thăm, chẳng hay có sao đại-huynh lại lưng-thẳng tới đây?

Tô hữu-bạch nói:

— Tiểu-đệ từ khi bị trượt tên, lại vừa gặp có gia-thân đi thăm-an về Kinh, đã thuyền ở ngoài sông, sai người tìm tiểu-đệ về, để cùng tiến Kinh một thể. Tiểu-đệ nhân buồn, mới nhân lời theo đi, không ngờ đi lẫn nửa đường, có nhất việc ngẫn-trở, thành ra lại sai hẹn. Gia-thân không thể đợi lâu được, phải bỏ đi trước, tiểu đệ lại vào chơi nhà một người bạn, thành ra quanh quẩn mãi ở đây. Hôm nay tiểu-đệ định về thành, không ngờ lại gặp đại-huynh, chẳng hay đại-huynh có việc chi mà nên thành mấy hôm nay, mà bây giờ mới về?

(Còn nữa).

(1) Tục-huyền là nối dây dưa, tỉ ý nói người đã góa vợ đi tìm vợ kế.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)